Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Monumentnummer*: 506935

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 1998
Kadaster deel/nr	82918/146

*Woonplaats**	*Gemeente**	*Provincie**
Monnickendam	Waterland	Noord-Holland

Locatienaam	*Locatieomschrijving*
Monnickendam	

*Kadastrale gemeente**	*Sectie**	*Kadastraal object**	*Appartement aanduiding*	*Grondperceel*
Monnickendam	A			2015

*Omschrijving***

Inleiding

In baksteen opgetrokken achterhuis van een eenvoudig WOONHUIS, gelegen in het centrum van Monnickendam. Het pand is gelegen op een van de meest vroege bebouwde lokaties in Monnickendam. Gesitueerd tussen de Speeltoren en de Waag bevindt zich het pand op de plaats waar aan het eind van de 13e / begin 14e eeuw de Noord- en Zuideinde door middel van een dam met elkaar verbonden werden en waardoor er vervolgens een tweezijdige lintbebouwing ontstond.

Het achterhuis beschikt over een vroeg 15e-eeuws cachot en een waarschijnlijk 17e-eeuws houtskelet. In het pand zijn de sporen van vroegere bouwfasen herkenbaar. Zo lijkt de kerker van oorsprong gelegen te zijn aan een steeg, hetgeen mogelijk af te leiden is uit de lokatie van de kerkeringang en de overkragende etagevloer. De kerker zelf, die waarschijnlijk van oorsprong een zware dubbele deur had, kan onderdeel zijn geweest van een voormalige politiepost. Alle vensters in het achterhuis zijn vernieuwd. NB: het 19e eeuwse voorhuis, met onder meer de woonkamer op de begane grond en de ruimten op de eerste verdieping en de zolder ten westen van het trapgat, valt buiten de bescherming.

Omschrijving

** Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister*
*** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument*
Datum van downloaden 26 april 2024

Uit twee verdiepingen bestaand achterhuis van een WOONHUIS, opgetrokken in baksteen onder een schilddak, gedekt met opnieuw verbeterde Hollandse pannen. Het achterhuis beschikt over een vroeg 15e-eeuws cachot en een waarschijnlijk 17e-eeuws houtskelet.

Het schilddak met zeeg en bakgoten met gootklampen heeft een dakkapel (o) en is in een later stadium opnieuw opgetrokken. Boven de schuine hoek aan de noordoostzijde van het pand zijn de bouwsporen van een vroegere kapconstructie waarneembaar. De noordgevel van het achterhuis heeft aan de noordkant een overkragende etagevloer, bestaande uit zware balken met twee getoogde korbelen en zware vloerdelen. De eerste verdieping van het achterhuis heeft een schuine hoek tussen de overkraging en de achtergevel (n-o). Onder de overkraging (n) bevindt zich een deuropening van grote blokken Doornikse en Bentheimer steen met een bovenlicht met een dubbel gesmeed tralierooster elk bestaande uit vijf vertikale en drie horizontale tralies. In het kozijn bevinden zich zware smeedijzeren duimgehengen. De deuropening leidt naar een kerker in de vorm van een gepleisterd gedrukt tongewelf met de nok in noord-zuid richting. De deuropening aan de binnenzijde van de kerker is voorzien van een sponning met zware duimen en een smeedijzeren latei aan de bovenkant. In de kerker is een hoek (n-w) uitgespaard ten behoeve van een voormalig toilet die bij het woonhuis hoorde.

Rechtsboven onder de goot bevindt zich een vierruitsvenster. De gepleisterde gevel met schijnvoegen en de uitbouw onder lessenaarsdak onder de uitkragende etagevloer behoren tot het voorhuis en vallen buiten de bescherming. In de achtergevel (o), die bestaat uit grotendeels origineel metselwerk in hoofdzakelijk kruisverband, zijn varkens op drie hoogten waarneembaar. Op de eerste verdieping bevindt zich rechts een zesruitsvenster. De zuidgevel van het achterhuis heeft op de eerste verdieping een aantal muurankers en drie kleine vensters. Het interieur van het achterste gedeelte bevat een waarschijnlijk in kern 17e-eeuws houtskelet met op de eerste verdieping aan de zuidzijde getoogde korbelen en aan de noordzijde eenvoudige sleutelstukken.

De verdieping onder kap bestaat uit spanten met korbelen en hanenbalken. Zowel op de eerste verdieping als de zolder is de authentieke structuur van het houtskelet en de sporen van latere bouwfasen herkenbaar.

Waardering

Het object is vanwege het achterhuis van algemeen belang vanwege de architectuur- , cultuur en bouw historische waarde als voorbeeld van een in kern 15e-eeuws pand met daarin een zeldzaam en gaaf vroeg 15e-eeuws cachot, een overkragende etagevloer en een waarschijnlijk 17e-eeuws houtskelet. Het pand heeft daarnaast een situationele waarde vanwege de ligging tussen de Speeltoren en de Waag in de historische kern van Monnickendam.

Hoofdcategorie	*Subcategorie*	*Functie*
Woningen en woningbouwcomplexen	Woonhuis(K)	